

Przedmiotem badań w niniejszej monografii jest ryzyko nadużyć, na które narażone są zarówno duże, jak i małe przedsiębiorstwa. Relacje pracodawca– pracownik w tych przedsiębiorstwach często oparte są na wieloletniej znajomości oraz bliskich kontaktach. Często nawet najlepsze stosowane zabezpieczenia nie są w stanie uchronić przedsiębiorstwa przed stratą spowodowaną przez pracownika. Potencjalnym sprawcą nadużycia jest pracownik, czyli osoba, która jest wewnątrz przedsiębiorstwa, zna je „od środka”, zna wady organizacyjne, braki w zabezpieczeniach, słabości współpracowników, co może wykorzystać do realizacji „swoich celów”. Warto zauważyć, że strata wynikająca z przestępstwa zwykle nie jest jednorazowa, w jej skład wchodzi wiele incydentów o takim samym charakterze, z tymi samymi sprawcami działającymi przez dłuższy czas. Gdy więc strata zostanie odkryta, chodzi zwykle o ogromną sumę pieniędzy, ponieważ sprawcy mogli działać przez miesiące lub nawet lata. *Ze wstępu*

## **Spis treści**

### **Rozdział 1. Zjawisko nadużyć w działalności gospodarczej**

- 1.1. Ryzyko w działalności przedsiębiorstwa
  - 1.1.1. Pewność i ryzyko w przedsiębiorstwie
  - 1.1.2. Ryzyko operacyjne w przedsiębiorstwie
  - 1.1.3. Ryzyko personalne w działalności gospodarczej
  - 1.1.4. Zarządzanie ryzykiem jako element kontroli zarządczej
- 1.2. Ryzyko nadużyć w przedsiębiorstwie
  - 1.2.1. Pojęcie nadużyć pracowniczych
  - 1.2.2. Sprzeniewierzenie pracownicze jako przestępstwo
  - 1.2.3. Przyczyny popełniania nadużyć przez pracowników

1.2.4. Świadomość przedsiębiorców związana z nadużyciami dokonywanymi przez pracowników

1.2.5. Przepięstwa w białych kołnierzykach – nadużycia dokonywane przez pracowników wyższego szczebla

## **Rozdział 2. Polityka bezpieczeństwa przedsiębiorstwa**

2.1. Polityka przeciwdziałania nadużyciom

2.1.1. Zapobieganie i wykrywanie nadużyć

2.1.2. Polityka doboru personelu

2.1.3. Ochrona mienia i środki kontroli pracowników

2.1.4. Edukacja pracowników w zakresie kreowania kultury przedsiębiorstwa

2.1.5. Kodeks etyczny w przedsiębiorstwie

2.2. System wykrywania nadużyć

2.2.1. Kontrola w przedsiębiorstwie jako element dyscyplinujący pracowników

2.2.2. System anonimowego informowania w przedsiębiorstwie – *whistleblowing*

2.3. Prawne aspekty dochodzenia strat w przypadku wykrycia nadużyć

2.3.1. Prawne konsekwencje nadużyć w przedsiębiorstwie

2.4. Ubezpieczenie jako alternatywna forma ochrony przedsiębiorstwa przed stratami związanymi z ryzykiem nadużyć

2.4.1. Rola i znaczenie ubezpieczeń w działalności gospodarczej

2.4.2. Ubezpieczenie ryzyka sprzeniewierzenia

## **Rozdział 3. Ryzyko nadużyć w przedsiębiorstwie – wyniki badań empirycznych**

- 3.1. Uwagi wprowadzające
- 3.2. Metody i instrumenty badawcze
  - 3.2.1. Założenia metodyczne badań przeprowadzonych wśród przedsiębiorców
  - 3.2.2. Założenia metodyczne badań przeprowadzonych wśród pracowników
- 3.3. Ocena ryzyka nadużyć według przedsiębiorców
  - 3.3.1. Struktura badanych przedsiębiorstw
  - 3.3.2. Poziom wiedzy przedsiębiorców na temat zarządzania ryzykiem
  - 3.3.3. Ocena poziomu ryzyka nadużyć i zabezpieczeń
- 3.4. Ryzyko nadużyć w ocenie pracowników
  - 3.4.1. Struktura badanych pracowników
  - 3.4.2. Ocena poziomu zadowolenia i uczciwości badanych pracowników
  - 3.4.3. Ocena ryzyka nadużyć przez pracowników

## **Rozdział 4. Ograniczenie ryzyka nadużyć w przedsiębiorstwie**

- 4.1. Zarządzanie ryzykiem nadużyć w przedsiębiorstwie
- 4.2. Finansowanie działań ograniczających ryzyko nadużyć
- 4.3. Propozycje instrumentów mogących wzmocnić odporność przedsiębiorstwa na nadużycia dokonywane przez pracowników

Zakończenie

Bibliografia

Spis rysunków

Spis tabel